

Rakennerahasto-ohjelman 2014–2020 saavutukset Itä-Suomen näkökulmasta

ESR

16.8.2018 | Punkaharju

MDI

TK-EVAL

ESR:n toimintalinjat ja erityistavoitteet

- TL 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus, TL 4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen ja TL5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyden torjunta

Toimintalinja	Rahasto	EU-tuki milj. €	Osuus %	Temaattinen tavoite (yleisasetus artikla 9 mukainen numerointi)	inv.priorit	Erityistavoite	Tulosindikaattori
TL 3	ESR	233,733	18,0 %	Kestävien ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen ja työvoiman liikkuvuuden tukeminen (8)	6	6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina- asemassa olevien työllistymisen edistäminen	Alle 30-vuotiaat osallistujat, jotka ovat työelämässä jättäessään toimen Yli 54-vuotiaat osallistujat, jotka ovat työelämässä jättäessään toimen
					7	7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen	Hankkeisiin osallistuneiden työorganisaatioiden parantunut työhyvinvointi
					8	8.1 Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen	Hankkeet, jotka ovat saaneet validoinnin kehittämälleen tuotteelle
TL 4	ESR	164,110	12,6 %	Investoiminen koulutukseen, ammattitaidon hankkimiseen ja elinikäiseen oppimiseen (10)	9	9.1 Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen	Alle 25-vuotiaat, jotka ovat koulutuksessa jättäessään toimen Osallistujille osuvampi koulutus työelämän vaatimuksiin
						9.2 Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen	
TL 5	ESR	99,461	7,7 %	Sosiaalisen osallisuuden edistäminen ja köyhyden ja syrjinnän torjunta (9)	10	10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen	Osallistujien parantunut työ- tai toimintakyky

TOIMINTALINJA 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus

- Suomen Eurooppa 2020 -strategiassa mainituista haasteista toimintalinjalla 3 vastataan erityisesti strategian yhteisiin **työllisyystavoitteisiin**.
- Talouden hyvästä vireestä huolimatta **työllisyysaste** ei nähtävästi kuitenkaan parane siinä määrin kuin kansallisesti on tavoitteeksi asetettu.
- Toimenpiteitä on kohdistettu erityisesti **nuoriin ja ikääntyneisiin**, mutta myös **työorganisaatioihin**. Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventämiseen puolestaan panostus on huomattavasti vaatimattomampaa.
- Toimintalinjalla on paljon tuotoksia. Arvioinnissa tarkastelu painottui tuotoksiin ja tuloksiin, joille on asetettu myös tavoitteet.

TOIMINTALINJA 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus

- (ET 6.1) Ohjelman toimenpiteillä on onnistuttu **ikäntyneiden työllistymisen** edistämässä (tav. 23 %, toteuma 27 %)
 - ✓ Itä-Suomen toteuma n. 31 %
 - ✓ Etelä- ja Länsi-Suomi n. 24 %
- **Nuorten työllistymisen** osalta ei olla pääsemässä toimintalinjalle asetettuun tavoitteeseen nykyvauhdilla. (tav. 30 %, toteuma 23 %)
 - ✓ Osallistujia hyvin, mutta tulokset eivät vielä riittäviä, Ohjaamo-toiminta.
 - ✓ Itä-Suomi n. 35 %
 - ✓ Etelä- ja Länsi-Suomi n. 24 %
 - ✓ Valtakunnallinen n. 17 %
 - Nykyvauhti Itä-Suomen näkökulmasta hyvä
- Hankkeiden toimenpiteiden onnistumisen/epäonnistumisen taustalla olevia asioita:
 - Yhteistyön sujuminen tai sujumattomuus
 - Asiakashankinta (kohderyhmien tavoittaminen ja sitouttaminen)
 - Palkkatuki

TOIMINTALINJA 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus

- (ET 7.1) Tulostavoitteen ”työhyvinvoinnin kehittyminen hyvin tai erinomaisesti hankkeissa mukana olevissa organisaatioissa” osalta ollaan jäljessä tavoitteesta (tav. 80 %, toteuma 65 %)
 - ✓ Itä-Suomen toteuma n. 63 % (maakuntien välillä kuitenkin isoja eroja)
 - ✓ Etelä-Suomi n. 70 %, Länsi-Suomi n. 52 %, Pohjois-Suomi n. 67 % ja valtakunnalliset ja ylimaakunnalliset hankkeet n. 73 %
 - ✓ Mikäli tavoite halutaan saavuttaa 1) Laatu määrän sijaan (kartoituksista kehittämistoimiin, kosketus hankkeeseen syvemmäksi), 2) Hankkeiden kehittämistoimien nivominen aidosti asiakasorganisaatioissa tehtävään muuhun kehittämistyöhön ja 3) Asiakasorganisaatioiden sitouttaminen hankkeen toimintaan riittävän hyvin ja ajoissa.
- Hyvässä vauhdissa tuettujen mikro- ja pk-yritysten määrätavoitteen suhteen
 - ✓ Itä-Suomessa on saatu hyvin liikkeelle aihealueeseen kohdistuvia hankkeita ja siten osallistujia on paljon (niin yrityksiä kuin henkilöstöä)
 - ✓ Näyttää siltä, että Itä-Suomessa on osittain keskitytty määrään.
- **KYSYMYS 1 (Sli.do): Tulisiko ohjelman loppukauden aikana? a) jatkaa samalla mallilla (tavoitteesta huolimatta), b) rajoittaa osallistujamäärää ja keskittyä enemmän laatuun.**

TOIMINTALINJA 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus

- Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventämisessä (ET 8.1) naisten yrittäjyyteen liittyvässä tavoitteessa ollaan melkein jo tavoitteessa, mutta miesten tavoitteen suhteen ollaan selvästi jäljessä.
 - ✓ Voimakkaampaa panostusta tarvitaan työelämän ulkopuolella olevien miesten ja työttömien miesten kohderyhmän suuntaan.
 - ✓ Pohjois-Karjalassa tähän erityistavoitteeseen liittyvää hanketoimintaa suhteellisesti hyvin, Pohjois-Savossa ja Etelä-Savossa hyvin vähän.
- ESR-toimilla on tarkoitus edistää myös työntekijöiden **alueellista ja ammatillista liikkuvuutta**. Tässä vaiheessa arvioinnissa ei kuitenkaan erityisemmin saatu havaintoja varsinkaan alueellisesta liikkuvuudesta ja siihen suoranaisesti suuntaavista toimista. Ilmiötä mittaavia indikaattoreita ei myöskään ole ohjelmassa otettu käyttöön.
- **KYSYMYS 2 (Sli.do): Onko ohjelman loppukauden aikana syytä pyrkiä edistämään hanketoiminnalla alueellista liikkuvuutta aiempaan enemmän Itä-Suomessa? Kyllä, Ei**

TOIMINTALINJA 3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus

Koontia Itä-Suomen näkökulmasta:

Hyvässä vauhdissa seuraavissa:

- Ohjelman ESR-toimenpiteillä ei nykytahdilla olla pääsemässä **nuorten työllistymistavoitteeseen => Itä-Suomessa ollaan pääsemässä ja ylittämässä.**
- Sen sijaan **ikäntyneiden** kohdalla **työllistymistavoite** tultaneen saavuttamaan => **Itä-Suomessa saavuttamassa ja ylittämässä.**

Vaatii erityistä huomiota:

- **Työhyvinvoinnin kehittämisen** osalta toiminnassa jää loppuohjelmakaudelle paljon kirittävää.
- **Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen** ohjelman tavoitteen mukaisesti edellyttää toiminnan suuntaamista nykyistä enemmän työelämän ulkopuolella oleviin miehiin ja työttömiin miehiin.

TOIMINTALINJA 4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen

- Toimenpiteitä on kohdistettu (ja saatu osallistettua) pelkän perusasteen varassa oleviin henkilöihin ja ohjausalan ammattilaisiin sekä vahvistettu koulutuksen työelämälähtöisyyttä.
 - ✓ Ohjelman toimenpiteitä on kohdistettu nuoriin ja maahanmuuttajiin
 - ✓ Ohjelman toimenpiteillä on onnistuttu siinä, että hankkeiden tuloksena on saatu ammattipätevyys.
- ✓ Toimenpiteillä ei ole edistetty riittävästi elinikäisen oppimisen vahvistamista.
- ✓ Nuorten osuus koulutukseen ohjautuneista on 17 % (tav. 50 %)
 - koulutukseen ohjautumista pitäisi lisätä, jos tavoite halutaan saavuttaa.
- ✓ Toimenpiteitä ei ole ollut erityisesti ikääntyville ja osallistujina on ollut vähän työvoiman ulkopuolella olevia.
 - Tämän ryhmän osaamisen kehittämiseen ei ole ollut tarpeeksi kohdennettuja toimenpiteitä. (siirtymien tuki)
- ✓ Koulutuksellisen tasa-arvon näkökulmasta ei ohjauduta tavoitteiden mukaisesti omalle sukupuolelle epätyypillisiin ammatteihin.
- ✓ Koulutuksen työelämälähtöisyyden paremman toteutumisen osalta jää loppuohjelmakaudelle paljon kirittävää – määrän lisäksi tasalaatuisuuden kehittäminen.

TOIMINTALINJA 5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta

- Toimenpiteitä on kohdistettu (ja saatu osallistettua) moniammatillisten palveluiden kehittämisen kannalta tärkeisiin **työmarkkina- ja kansalaisjärjestöjen edustajiin** sekä **pitkäaikaistyöttömiin** sekä **työmarkkinoiden ja koulutuksen ulkopuolella olevia henkilöihin**.
- Toimenpiteiden tuloksena on tapahtunut myönteistä muutosta keskeisenä tavoitteena olevassa osallistujien **työ- ja toimintakyvyssä** sekä **ammattipätevyyden saamisessa**.
 - ✓ Toimenpiteet ovat olleet tavoitteiden mukaisia eli vaikeasti työllistyvälle ryhmälle suunnattuja ohjaus- ja palvelujärjestelmiä kehittäviä toimenpiteitä. Toimenpiteissä on hyvin huomioitu erityisryhmän luonne ja poikkehallinnollisuus.
 - ✓ Alueellisten erojen vähentämisen kannalta on hyvää, että myönteisiä kokemuksia on saatu kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen hankkeista, jotka perustuvat paikalliseen aktiivisuuteen ja ruohonjuuritason toimintaan.
 - ✓ Väestöryhmien välisten erojen vähentämisen kannalta on hyvä, että toimenpiteissä on mukana nuoria, ikääntyviä ja maahanmuuttajia määrällisesti tasaisesti.
 - ✓ Sosiaalisen osallisuuden kannalta on myönteistä, että asiakaslähtöinen kehittäminen ja yhteiskehittäminen on toteutunut hyvin.
 - Kehittämistyötä voidaan jatkaa pääosin samoilla linjoilla => kansalaislähtöinen kaupunkikehittäminen, asiakkaiden osallisuus ja asiakkaat kehittäjinä, verkostotyö ja moniammatilliset palvelut, kohderyhmän kouluttautumisen tukeminen.
 - Mutta tarvitaan laadullista kehittämistä erityisryhmien huomiointia varten, sillä toimenpiteitä ei ole kohdennettu riittävästi erityisryhmille kuten suuremman syrjäytymisriskin miehille, vammaisille ja osatyökykyisille.
 - vahvempaa sukupuolinäkökulman huomioimista (mieserityiset toimet)
 - panostus vammaisten ja osatyökykyisten työllistymiseen (erityisesti tälle kohderyhmälle suunnatut toimenpiteet)
 - Vaikka osallistujien työ- ja toimintakyky on kasvanut, toiminnan tuloksellisuuden selvittämiseksi tarvitaan lisätietoa.

Kiitokset!

Tommi Ålander
tommi.alander@tk-eval.fi
Puh. 050 5505170

TK-EVAL